

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. OREST BUCEVSCHI
Telefon 13—74

Grija de căpetenie a fraților noștri din cealaltă tabără.

— Calomniarea Bisericii ortodoxe. —

Cu bani aduși în America și în parte donați de unii preoți uniți din Sălaj, s'a publicat de curând o carte de popularizare a lui Bigio La Leta în prelucrarea canonicului din Gherla dr. Bojor. Cartea este menită ca'n cercurile largi ale țaranilor noștri să facă cunoscută adevărata biserică a lui Isus Hristos, care nu poate să fie alta — numele autorilor e garanță suficientă — decât aceea „care este sub cămuirea Păstorilor legiuți și cu deosebire a urmașului sfântului Apostol Petru, capul văzut și Păstorul cel mai mare“ (pg. 12).

Cartea s'a publicat cu aprobarea cuvenită a consistoriului unit din Gherla și face parte organică din opera începută de câțiva ani încoace de a desvolta în mod sistematic conștiința catolică a uniților noștri, care până acum era aproape inexistentă. Nu de mult, într'un moment de sinceritate, a mărturisit însăși „Unirea“ din Blaj, că „grija noastră de căpetenie este de a deștepta în poporul nostru atragerea și alipirea către părintele creștinismului, către Pontificele roman.“

Această grijă de căpetenie a îndemnat cercurile unite și catolice să publice prin domnii Fireza și Brînzeu din Lugoj biblioteca cunoscută, plină de atacuri și ponegriri îndrăznețe la adresa Bisericii ortodoxe, aceeaș grijă de căpetenie respiră din fiecare număr al „Unirei“ și acum în întrecere cu Banatul se publică o bibliotecă în nordul Ardealului, ca nu peste mult timp societatea de editură sfânta Unire din Blaj să poată realiza planul său în condiții mai „superioare“ tehnice, dar

cu aceleași arme ale ponegririi la adresa a tot ce nu este catolic.

Avem de a face deci cu o încercare sistematică de-a adânci „sentimentul de atragere“ al poporului unit față de „Pontificele roman“. Și n'am avea nimic de obiectat, dacă aceasta adâncire s'ar săvârși prin mijloace cinstitute, ferite de orice minciună și rea credință. Dar precum în așa numitele pertractări din jurul concordatului este ceva misterios, mijloacele diplomatice suspecte, ce împing „cercurile conducătoare“ la pertractări, chiar atunci cu mai multă insistență, când Regele zăcea greu bolnav și anumite eventualități nu erau eschise, ci foarte probabile, la fel și mijloacele de popularizare prin cari se încearcă adâncirea sentimentelor populare sunt de natură cari ne repugnă.

Așa părintele Bojor în scrierea sa numește permanent Biserica ortodoxă a neamului, biserică grecească și ori de câte ori poate, răspunde foarte enervat la toate „apucăturile grecești“. Mărturisim sincer altfel îl cunoașteam pe canonicul Bojor și caracterul său de altfel blând nu ne îndreptătea să credem că s'ar putea preta la astfel de obiceiuri. Cartea domniei sale e destinată poporului din nordul Ardealului, unde se va împărți gratuit, și unde în urma unei propagande dubioase tot ce este rău și infect în această țară se numește nărav și apucătură grecească; în aceasta atmosferă numește părintele Bojor Biserica ortodoxă biserică grecească și nici din greșală n'o numește altfel.

Ne aducem însă aminte, cât de vehe-

ment a protestat episcopul Hossu în Senatul țării românești împotriva faptului, că un ziar guvernamental „Îndreptarea“ — din greșală — l-a numit episcop ungur. Vorbim de un timp foarte apropiat, de timpul interpelării lui Carada etc, împotriva unei drepte ordonanțe ministeriale a d-lui ministru Goldiș. Știm că episcopul Hossu și Frențiu au fost grozav de supărați pentru titlul de episcopi ungurești și s'au provocat și la Micu-Klein ca să dovedească că nu sunt, dar în acelaș timp *cu știrea și aprobarea lor* se tipărea cartea în care Biserica ortodoxă a neamului românesc se numește biserică grecească, dinadins cu scopul, ca în ținutul unde se va răspândi cartea, să fie *Biserica ortodoxă acoperită de tot oprobiul ce-l reamintește cuvântul grec.*

Dela București, delat Senatul țării românești până la tipografia din Gherla există o prea mare depărtare încât se pot da uitării multe. Și totuși să ne fie îngăduit să întrebăm, dacă Biserica ortodoxă o numesc grecească atunci de ce s'au îndignat când cineva i-a numit unguri, cu toate că e lucru binecunoscut că „legea unită“ este o cucerire, o convertire forțată a catolicismului unguresc și cesaro-regal vienez. *Ce exemplu covârșitor de bună credință* nu ne prezintă lucrarea părintelui Bojor!

La fel este și alt exemplu pe care îl scot din cartea părintelui Bojor. La pagina 60 se întreabă: „Nobilă și strălucită Biserică a Răsăritului, spune-mi cine te-a adus în stare așa de jalnică și de deplâns? Spune-mi cu numele pe ticăloșii trădători, pentru ca eu să-i pot vesti lumii întregi; să-i blesteme și să-i afurisească. Era la anul 857 când ticălosul împărat al Constantinopolului mâniindu-se, din puterea lui a depus pe legiuitorul Pastor pe sfântul Ignatie și împotriva sfintelor canoane, a înălțat la vrednicia de Patriarh pe un om semeț, viclean și în stare să săvârșească orice. Acesta a fost Foțiu, care prin înșelăciuni, amenințări, prin prigoniri și bătăi făcu să fie recunoscut, se numi pe sine Patriarh ecumenic și neatârnat, opri orice împărțășire, orice legătură cu Biserica latină și săvârși nefericita neunire și desbinare“.

Socotim aceste eșiri violente ori ca fruc-

tul unei rele credinți, ori ca floarea simplității robuste, pentru motivul că se aruncă „afurisenie și blestem“ după mărturiile pe cari le-a furnizat Romei Anastasie Bibliotecarul, pe care-l folosește ca autoritate și mitropolitul Blajului în dogmatica sa de unde s'a inspirat și canonicul Bojor. Anastasie Bibliotecarul însă nu este decât persoana împotriva căruia la 868 s'a adus următoarea sentință pe care voiesc s'o ignoreze autorii noștri citați mai înainte, cu toate că a apărut într'o istorie a Bisericii orientale în ediția Propagandei ai cărui studenți au fost atât mitropolitul Blajului cât și canonicul Bojor. Iată aceea hotărâre:

„Toată Biserica lui Dumnezeu știe ceea ce a făcut Anastasie în timpul papilor predecesorii noștri, și ceea ce a ordonat în contra sa Leon și Benedict, din care unul l-a depus, excomunicat și anatemizat; celalalt desbrăcându-l de vestmintele sacerdotale, l-a admis la comunicare cu mireni. *Pe urmă papa Nicolae l'a restabilit, cu condiția de a fi credincios Bisericii romane.* Însă după ce a jefuit palatul nostru patriarhal și a răpit actele sinoadelor în cari fusese condamnat, el a făcut pe niște oameni să iasă pe deasupra zidurilor acestui oraș, pentru a semăna neînțelegeri între principii și Biserică. El a fost cauza ca un anume Adalgrim, refugiat în biserică a pierdut ochii și limba. În fine după cum mai mulți dintre voi ați auzit ca și mine, un preot anume Adon, rudă a sa, zicând, că el a uitat binefacerile noastre până întru atâtă, de a trimis pe un om la Eleutherie, îndemnându-l să săvârșească omorurile știute.

Eleutherie, fiul episcopului Arsenie, seducând pe fiica papii Adrian II-lea, o răpi și o însoți deși era logodită cu un altul. Acest papă obținu delat împăratul Ludovic comisari, pentru a judeca pe Eleutherie, după legile romane. Atunci Eleutherie se înfurie, ucise pe Stefania, soția papii și pe fiica sa devenită propria sa femeie. *Vuetul era, că Anastasie făcuse pe fratele său Eleutherie, de a comite aceste omoruri.*

La începutul pontificatului său adeca în 868, Adrian făcuse pe Anastasie bibliotecar al Bisericii romane. (Analele Bertin). Pentru aceasta noi poruncim, conform ju-

decăților papilor Leon și Benedict, ca el să fie lipsit de toată comunicarea Bisericeii, până ce se va apăra într'un sinod de toate învinuirile, cu cari este încărcat și oricine va comunica cu el, macar vorbindu-i, se va expune la această excomunicare".... (M. Pitzios: Biserica Orientală partea I. cap. IV.)

Anastasiu a obținut grație atât dela Adrian, cât și dela papa Nicolae al II-lea. Roma avea nevoie de el în certurile cu Răsăriteni, căci el vorbea bine limba greacă, cece era foarte rar pe atunci în Apus. Astfel în 859, deci în anul următor, Anastasiu se găsea la Constantinopol la Sinodul adunat contra lui Fotie. El traduce decretul din grecește în latinește și face o prefață despre purtarea lui Fotie.

Acesta este prin urmare martorul clasic la care se provoacă părintele Bojor în a-furisenia sa împotriva Bisericeii ortodoxe. Cu greu putem presupune că părintele Bojor ar cunoaște lucrurile aceste. Dar atunci ajungem la o concluzie unică.

În tot cazul făcea mai bine autorul nostru, dacă își tipărea cu banii adunați în America etc. exercițiile sale populare ori cuvântările misionare, pe cari le-a ținut în anul 1923 în Baia-Mare. *În acele cuvântări a arătat exact la câte sute de chilometri se află în centrul pământului iadul și la câte sute în văzduh ceriul tuturor fericirilor. Și în loc să se avânte în cercetări istorice-teologice mai bine ar face dacă ne-ar arăta ca în Baia-Mare cât e numărul exact al dracilor și al îngerilor, — aici e mare specialist părintele canonic, — ne-ar câștiga câteva clipe de ilaritate prin simplitatea credulă, dar făcând istorie după Anastasiu bibliotecarul nu face altceva decât răspândește calomniile la adresa Bisericeii ortodoxe, din necunoștință de cauză.*

Dar asupra scrierii părintelui Bojor vom reveni, chiar pentru că face parte din sistemul metodic de-a adânci convingerea poporului nostru unit în o anumită direcție, corespunzând grijei de căpetenie a „Unirei“.

Prof. Dr. I. Pașca.

Problema agrară și situația Moșilor

expuse de P. S. Episcop Nicolae al Clujului.

În preajma marilor sărbători ale sfințelor Paști, P. S. Episcop Nicolae Ivan, fiind interviewat de un ziarist referitor la problema agrară și situația Moșilor, a binevoit să dea lămuririle de jos — apărute într'un ziar din Capitală, — și din care se înțelege limpede nu numai grija părintească pentru credincioșii eparhiei, dar și desăvârșita competență a Episcopului nostru în punerea la punct a grelelor probleme, care trebuie să preocupe astăzi pe conducătorii neamului.

Domnule Redactor!

Deși nu am obiceiul să dau interviewuri pentru ziare, deastădată, în fața problemelor asupra cărora binevoii a-mi cere părerea voiu face excepție, și voiu încerca să dau un răspuns clar și precis.

Eparhia Vadului, reînființată acum 7 ani, se estinde asupra celor 8 județe din nordul Ardealului cu pământul cel mai puțin roditor, cu poporul cel mai apăsător și chinat din era iobăgiei. Vei înțelege deci că aici am aflat terenul înțelenit, școalele existând mai numai cu numele, — iar bisericile cele mai multe de lemn, sărace și scunde, înălțate pe vârfuri de deal mai toate, și la periferia orașelor.

Problemele de căpetenie ce ne preocupă au fost și sunt: refacerea morală, ridicarea poporului din întuneric, zidirea de biserici și creșterea clerului tânăr ca să corăspundă tuturor cerințelor vieții sociale ale zilelor de azi și să facă adevărat apostolat. Or chiar și numai aceste probleme reclamă o viață întreagă de om, o muncă uriașă, jertfe materiale, pe cari mă mir de unde le mai poate da azi poporul. Și spre marea mea bucurie văd că jertfește chiar peste puterile sale, ca să iasă din robia întunericului, la lumină.

Organele Statului, dela 1919 până azi, au făcut prea puțin, ca să simțim și să ne bucurăm de binefacerile zilelor frumoase ce ne-a pregătit unirea tuturor Românilor.

Încep cu reforma agrară.

Situația materială a parohiilor.

Pentru noi, eparhia Clujului, această mare operă social economică s'a terminat cu o decepție din cele mai amare. Afară de un singur consilier agricol al județului Turda, toți, dar absolut toți consilierii, ne-au fost puțin binevoitori, ca să nu zic dușmani declarați.

Din 18.685 iugăre, cât aveam dreptul de a preținde dela Stat, pentru cele 495 comune biseri-

cești din eparhie, am primit prin reforma agrară numai 4498 iugăre, și ne-a rămas Statul dator cu 14.190 iugăre, pe cari nu le vom mai primi nici odată. Consilierii și organele de tot soiul și fără deosebire de partid, au mântuit sute și mii iugăre de pământ pe seama minoritarilor și grofilor. Unii s'au îmbogățit și au făcut cea mai urâtă meserie din reforma agrară, și umblă azi cu automobile, sfidează lumea fără rușine, fără frică de Dumnezeu și de oameni. Am arătat aceste stări în zeci de memorii și plângeri la Minister, am făcut cereri peste cereri, la cari n'am primit nici un răspuns. 281 de parohii n'au primit, din această reformă, absolut nimic, iar 94 comune n'au avut și nici n'au nici o palmă de pământ.

Mizeria neagră a Moșilor.

Cifrele vorbesc și arată că privilegiații de ieri sunt și azi tot privilegiați; căci cu averile lor din trecut, cu pungile și cu îndrăzneala lor, le dă mâna să se apropie mai bine de oalele cu ciolane, decât noi cei istoviți de sărăcie. În firul întrebărilor, arăt că majoritatea credincioșilor mei sunt moșii din munții apuseni. Or, aceștia sunt cei mai de plâns. Încercările cu colonizările pripite, nestudiate, neserioase și fără nici un sistem au dat greș, oamenii cari se hotărâseră să întemeieze la graniță sate și gospodării, decepționați și păgubiți, se reîntorc la vetrele lor vechi și la cuiburile sărăciei.

Școli în munți sunt prea puține. Poporul este expus la cea mai neagră mizerie. Drumurile de comunicație, ca vai de ele, — bieții oameni și femei, în lipsa de vehicule, aduc din Huedin, din Cluj, din Turda, din Aiud și din Teiuș bucatele în spate.

Situația pășunilor e nelimpzită. Nu vrea nimeni s'o înțeleagă iar pădurile sunt în mâinile speculanților.

Se vorbește prin Cluj, că Statul ar face o transacție cu Tischler, care a cumpărat cu contracte dubioase lemnul aproape pe nimica dela Urmancy, Bánffy și Josika, etc. Cine se va alege cu câștig din cele 60 milioane, cari se vorbește că le va da Statul lui Tischler, nu putem ști noi muritorii de rând, poate o vor ști comisionarii, advocații și domnii mari, iar țăranii de 7 ani sunt ținuți cu vorba, până ce vor primi stânci și pietre în loc de păduri, deoarece neguțătorii taie zi și noapte cu nemiluita și acum pădurile seculare vor fi șterse de pe fața pământului.

Ce vor Moșii.

Am avut un comisar al guvernului pentru Munții apuseni, care a făcut propuneri sănătoase pentru îndreptarea lucrurilor din munți. Problema nu este așa grea, ca să reclame logaritme și socoteli complicate.

Ce cer moșii? Să li-se dea voie să pășunze o vacă și 3—4 oi gratuit, iar pentru mai multe vite să plătească taxe mai moderate. Să li-se dea voie să taie lemn pentru vase și cercuri după un tarif mai creștinesc și scăzut, ca să aibă necesarul pentru hrana de toate zilele: Mai cer băiașii ca explozibilul să li-se dea în condiții mai ușoare, ca să poată începe minieritul în băișagurile rămase pustii.

Aceste cereri juste, modeste, reduse, le poate împlini actualul domn ministru al agriculturii, care de sigur este un bărbat integru și competent, fără să mai numească comisuni și paracomisuni, inspectorii și parainspectorii, brigadierii și șefii de ocoale silvice. Și populațiunea ar vedea că stăpânirea are milă de ea și îi înțelege durerea.

Dar, după rapoartele lungi și late, după studierea chestiunilor cu fabricile de jucării dela Câmpeni, ne vom trezi, că răbdarea oamenilor pusă la probă grea, atinge culmea și pentru nemulțumirea produsă nu știu cine își va asuma răspunderea.

Dacă a fost necesară prezența d-lui A-verescu și a d-lui O. Goga în Basarabia, pentru îndreptarea lucrurilor de acolo, prezența lor în Munții apuseni e și mai necesară. Să fie bineveniți, dar să nu vie cu mâna goală și cu chestii nestudiate. E urgentă, foarte urgentă o cooperativă pentru produsele alimentare la Câmpeni, la Zlatna, la Baia-de-Arieș și la Huedin, de unde să poată primi, în prețul de cost dela cooperative de Stat, tot ce le trebuie. Dela aceste cooperative să fie excluși speculanții.

Altădată și acum.

Mă îngrozesc să fac o comparație între ce s'a făcut în trecut pentru săcui și ce se face azi pentru moșii noștri, acești stâlpi ai românismului din Ardeal.

Ce drumuri au săcuii? Ce vite de rasă aduse din străinătate, plătite în rate bagatele? Ce instalații pentru industria lemnului? Ce pășuni bogate? Ce școli ce biserici, toate făcute pe banii statului! De ce n'ar putea face, nu atâta, dar pe jumătate,

ori a treia parte — statul nostru, pentru moșii din Munții apuseni?!

Să mai încete promisiunile și să urmeze faptele, până nu e târziu, și recunoștința unui popor vrednic va fi răsplata stăpânilor înțeleghători și cuminiți.

Împrejurările arătate aici sunt absolut reale, am fost de trei ori ca episcop în Munții apuseni și am văzut cu ochii mei stările jalnice și de aceea semnalez că întârzierea soluțiilor este o mare nenorocire.

Nu chestiunea școlilor confesiunilor minoritare este urgentă. Aceste confesiuni au legături cu lumea întreagă, care le dă concurs. Cine ajută pe nevoiașii noștri?

Starea de spirit de după războiu.

Societatea de după războiu este mai neliniștită, mai pretențioasă și mai puțin cuminiată după pățaniile din războiul cel mare. Oamenii sunt comози; nu vor să lucreze; vor plată mare, lucru puțin, traiu bun și cășuguri mari.

Modestia este scoasă din vocabularul mulțimii intelectualilor; abia dacă țaranul a mai rămas neatins de grandomanie și de dorul după mult bine,

Poverile cătră stat le înțelege poporul și le suportă, pentru că și cel mai nevoiaș știe că ne trebuie armată, profesori, judecători, preoți și învățători cari trebuie plătiți.

Nu vrea însă și nu intră în capul țaranului să priceapă, de ce atâtea dări pentru județ, pentru automobilele prefectilor, medicilor județeni și pentru referenții dela județe, cari iau plata pe nimica, adică o iau pentru afurisita de politică. Tot așa nu înțeleg să plătească la primari sute și mii pe lună, câtă vreme primăria era o slujbă de onoare și primar putea ajunge numai omul vrednic și nu orice tras-împins. Acum, mulți oameni vrednici sunt scoși din circulație, au intrat în acțiune bețivanii, bătăușii și stricații. Se impune deci ca legea comunală, județeană și administrativă să se schimbe radical, altcum duce satele la ruină și la bolșevism.

Țin să observ că, în ce privește mecanismul constituțional bisericesc, sunt foarte mulțumit: alegerile sinodale au decurs în liniște și au dat unanimități uimitoare. În Biserica mea este regula și disciplină.

V'am expus numai o parte a stărilor din eparhia noastră. Cu partea culturală, privitoare la munca pastorală a preoțimeii, cu problema catedrelor și a institutului Academiei teologice, vă voi întreține altădată, căci acestea singure reclamă un capitol, destul de interesant, din viața eparhiei de Dumnezeu scutite a marelui Ștefan cel sfânt al Moldovei.

10 Maiu la Cluj.

Pentru anul acesta ziua de 10 Maiu — sinteza tuturor realizărilor și bucuriilor noastre naționale. a primit o însemnătate în plus, prin serbătorirea semicentenarului declarării independenței, care a avansat neamul românesc atât de mult sub raport politic-național, croindu-i în toate direcțiile largi drumuri și posibilități de dezvoltare, și oferind prielnic teren pentru pregătirea liniștită a realizării unității naționale, prinsă pentru o clipă de Mihaiu Viteazul, dar înfăptuită pe vecie de viteazul și înțeleptul Rege Ferdinand I. care a îmbătrânit adunând la Români, căci mulți suntem și împrăștiați am mai fost.

În ziua aceasta, țara întreagă a înălțat fierbînți rugi cătră Tatăl din ceriu, ca să se milostivească și mai departe de neamul românesc, susținând în deplină sănătate pe de toți iubitul și gloriosul nostru Rege, ca să poată așeza România-Mare înfăptuită de El pe trainice temelii.

Ca pretutindeni așa și la Cluj, ziua de 10 Maiu a fost sărbătorită în mod deosebit, la toate casele a fost arborat mândul nostru drapel național, iar scara din ferestre se revârșa feerică iluminare.

Paradă militară n'a fost, în schimb Biserica ortodoxă română și curtea din jurul ei, n'au putut cuprinde mulțimea cetățenilor — indiferent de confesiune — veniți să asiste la serviciul divin oficiat cu acest prilej de bucurie generală. Au fost de față: întreg corpul ofițeresc în frunte cu generalul-comandant Pap, consulii statelor străine, reprezentanții tuturor autorităților civile, Universitatea, Academia teologică ort. română, cea reformată și unitară, în general reprezentanții învățământului de toate gradele, diferitele societăți culturale, studențimea, elevii etc. etc.

Serviciul divin a fost celebrat, cu obișnuita pompă religioasă de aci, de părintele-protopop N. Vasiiu, dr. A. Buzdug, prof. la Acad. teol., păr. paroh A. Musat și păr. diacon V. Bogdan; răspunsurile dându-le corul teologilor împreună cu corul episcopiei, sub conducerea dlui dr. V. Petrașcu, prof. la Academia teologică.

Trebue să menționăm că s'au executat ultimele compoziții ale dlui prof. dr. V.

A apărut și se poate comanda

PÂINEA VIETII

carte de rugăciuni pentru toți creștinii.

Petrașcu, acest distins muzicean, care știe prinde minunata noastră muzică bisericească în armonii atât de înălțătoare.

După terminarea serviciului divin, pâr. protopop N. Vasiliu, în frumoase cuvinte de accentuată și caldă simțire națională, și care au avut puterea să înalte sufletul, trece în revistă toate evenimentele importante din istoria noastră națională dela 1859 până astăzi, terminând cu îndemnul, că și acum toți trebuie să ne îmbrăcăm cu virtuțile superioare ale celor ce-au făcut măreția zilelor de azi, ca în timpuri de grea cumpănă să putem apăra pământul din belșug adăpat cu sânge românesc.

O faptă creștinească.

Între faptele îndurării trupești propovăduite de doctrina creștină întâlnim și datoria de a cerceta pe cei din închisori, fără să întrebăm cine e cel închis și pentru care vină, căci datoria noastră pentru Hristos este să-l cercetăm și mângăem ca să nu cadă în desnădăjduire. Creștinismul îmbrățișează deopotrivă pe toți — buni și răi — căutând să le lumineze calea ce duce spre poarta îngustă a mântuirii și fericirii veșnice.

Iubirea și îndurarea față de aproapele nostru — care-i tot omul, prieten sau dușman — sunt doar virtuți eminamente creștine, sunt expresia cea mai fidelă a esenței întregului creștinism, sunt fapte izvorite din viața, doctrina și moartea Celui care numai din dragoste și îndurare infinită față de oameni, luând trup omenesc și suferind moartea pe cruce, a înviat a treia zi pentru a restabili între om și Dumnezeu legătura harică, cea frântă prin păcatul strămoșesc.

Și această dragoste, împinsă până la jertfa supremă, de care a dat dovadă Mântuitorul nostru, e bine s'o urmărim cel puțin în ziua învierii, când firea întreagă îmbracă haină luminată pentru a prăznuți sărbătoarea sărbătorilor — aducându-ne aminte și de cei cari, în urma unui concurs de împrejurări, zac în închisori, și ducându-le mângăierea și întărirea cuvântului bun.

Și lucrul s'a făcut la Cluj în Dumineca

Învierii Domnului, când dl avocat Dr. I. Giurgiu, ajutat de alți oameni de bine, a aranjat pentru deținuții penitenciarului local o dupăamiază de adevărată răscolire a conștiinții naufragaților acestei vieți, oferindu-le și tradiționalele ouă roșii cu cozonaci, dar și potrivită hrană sufletească. Mâncând dela Evanghelia zilei, dl Giurgiu într'o frumoasă și instructivă conferință a știut să infiltreze adânc în conștiința acestor nenorociți cuvântul cald al Scripturii, care trebuie să formeze pâinea vieții pentru oricine.

Conferința a fost încadrată de piese muzicale executate de frumosul cor al teologilor ortodocși români, d-na M. Nestorescu și Dobronskaia, dl Chicideanu, micul violinist Pop, declamările d-lor Șerban, Croitor, Simionescu ș. a. cari și-au lăsat o dihnă zilei pentru a furișa o rază de lumină în întunericul ce apasă sufletele deținuților.

Cuvinte de adânc tâlc evanghelic a rostit și confesorul penitenciarului, părintele S. Vasinca, acest blând om care cu răbdare adevărat apostolească știe să apropie conștiințele tulburate, de ceea ce înseamnă mântuirea sufletului și viață cinstită.

Asemenea trebuie să amintim cântările executate de corul minorilor deținuți, care fapt dovedește că penitenciarul din Cluj nu-i un simplu institut de izolare și îngădire a libertății celor cari s'au făcut vinovați față de legi, ci mai ales de îngrijire și limpezire pentru conștiința și viața lor sufletească viciată, și deci un institut de salvare din ghiarele peirii și de recâștigare pentru o cinstită viață socială.

Un dar pentru Catedrala noastră.

Elevii dela liceul „Mihai Viteazul“ din Alba-Iulia și fetițele eleve dela liceu, constituite în „Societatea Culturală-religioasă Doamna Stanca“ — povățuiți de profesorul de religie Constantin Dumitrescu — au colectat suma de Lei 10.433.50 (zecemii) în feriile sfintelor sărbători ale Paștilor dela părinți, rudeni și cunoscuți.

Fapta profesorului — și dragostea elevilor către Biserica strămoșească vorbesc

de sine. — Lăsăm aici să urmeze scrisoarea elevei presidente H. Handa către P. S. Sa Episcopul nostru, cu care însoțește trimiteria darului lor:

„Societatea culturală-religioasă „Doamna Stanca“
din Alba-Iulia“

Prea Sfinte Stăpâne,

Societatea religioasă-culturală „Doamna Stanca“ a Liceului de fete din Alba-Iulia de sub prezidenția onorifică a d-lui profesor de religie C. Dumitrescu, înțelegând greutatea celei mari, cu care se luptă Chiriarhul Eparhiei noastre, pentru a zidi un atât de frumos lăcaș de închinare Domnului în metropola Ardealului, Cluj, și-a convocat membrele în ședința din 9 Aprilie a. c. și în unanimitate a hotărât să contribuie cu puținul lor, oricât de puțin în timpul sărbătorilor Sf. Paști pentru a spori fondul zidirii acestei frumoase Catedrale.

După Paști rezultatul a fost că s'a colectat suma de Lei 4494.50, suma pe care V'o oferim prin dl profesor C. Dumitrescu.

Darul nostru este foarte mic, Prea Sfinte Stăpâne, dar îl dăm din tot sufletul, și Vă sărutăm mâinile, rugând cu curățenia noastră copilărească să Vă protejeze Pronia Divină ținându-Vă sănătos pentru a duce la sfârșit opera începută.

Alba-Iulia în 4 Maiu 1927.

Secretara:
(ss) TICHIL E.

Prezidenta:
(ss) HANDA H.“

Dacă toți profesorii de religie ar fi avut acest gând de Sfintele Paști, am fi avut o înzecită bucurie sufletească.

Să sperăm, că în viitoriu, vom fi toți la locul datoriei noastre.

Mulțumită publică. Domnul Dr. Vasile Meșter, notar public în Turda a dăruit suma de 50.000 (cincizecimii) Lei pentru Tipografia eparhială. — Se exprimă și pe această cale cea mai caldă mulțumită datorului pentru acest dar mărinimos.

Pentru Muzeul eparhial am primit dela preotul Gheorghe Micu din Vima-mare, 3 feșnice, un potir, un antimis, 3 cărți, un chivot, 6 prapori, 4 cruci, 4 icoane pe hârtie, 3 icoane pe sticlă, 3 icoane pe lemn, o madonă și mai multe procovețe.

† Vasile Tecșa, preotul nostru din Rimet-Valea-Uzei, a adormit în Domnul, Duminecă 1 Maiu a. c. în al 75-lea an al ctății și 46-lea al preoției și căsătoriei. — Fie-i țărâna ușoară!

† Eliseu I. Dan, parohul parohiei Susenii-Bârgăului, în urma unui morb greu și îndelungat a adormit în Domnul Miercuri, în 27 Aprilie a. c. în al 68-lea an al vieții și 38-lea an al fericitei căsătorii. — Fie-i țărâna ușoară!

† Preoteasa Raveca Boțiu n. Langa, soția preot-profesorului din Năsăud, în ziua Sfintei și marelui praznic al Învierii, s'a mutat la viața cea veșnică în al 41-lea an al vieții pământești și în al 20-lea an fericitei căsătorii.

† Preoteasa Rozica Roman, soția preotului Ionică Roman din Vima-mică s'a mutat la viața cea veșnică în 22 Aprilie a. c. în al 38-lea an al vieții și 22-lea al fericitei căsătorii. — Fie-i țărâna ușoară!

Descoperirea unei biserici române din secolul XII. în Polonia. Dr. Tadeusz Szykowski a făcut cercetări fundamentale la vechi mănăstiri din Iederziez lângă Kielc (Polonia), descoperind în timpul cercetărilor rămășițele unei biserici române care datează din secolul XII. Noul monument descoperit a trecut sub îngrijirea Comisiunii istorico-artistice de pe lângă Academia de Științe din Cracovia.

BĂILE DE NOMOL

Lacul-Sărat, - Brăila

Sezon dela 15 Mai — 15 Septembrie.

Stațiunea aceasta a Statului este cea mai veche din vechiul Regat. Ea datează de aproape 60 de ani și a vindecat zeci de mii de suferinzi, făcând adesea cure miraculoase punând paralitici pe picioare după 10—12 băi, vindecând boale învechite, dând vigoare și sănătate la serii numeroase de pacienți, întremând copii scrofuloși, slăbănogi, diformați, paralitici.

Toate boalele femești, apoi reumatismul, sciatica, tuberculoza (afară de cea pulmonară), boalele de piele, fistulele, rănile supurante, cedează tratamentului în LACU-SĂRAT.

Copii paralitici, rachitici, scrofuloși, limfatici și cei slăbiți printr'o creștere prea repede, cei molatici, se întremează văzând cu ochii după o serie de băi.

Mai pe scurt, toate boalele și predispozițiile morbide își găsesc leacul aci, afară de boalele, de inimă, de plămâni, de rinichi și afară de epilepsie, gută, astmă, enfizemul pulmonar.

În vila „Principele Nicolae“ se găsesc camere cu următoarele prețuri:

Cameră cu un pat de o persoană Lei 27 pe zi
 „ cu un pat de 2 persoane „ 40 pe zi
 „ cu 2 paturi de câte o pers. „ 54 pe zi

Iar pensiunea cu micul dejun dimineața și două mese peste zi se poate obține la restaurantele de aci începând cu 80 lei pe zi.

În afară de tratamentul balnear conform indicațiilor medicilor curanți și prescripțiilor medicilor balnari locali, cu veche și vastă practică, se fac

aplicațiuni locale de nomol, masajii, irigații. Se folosește radioscoopia și radioterapia.

O FARMACIE funcționează în tot timpul sezonului.

Afară de acestea, un serviciu permanent, zi și noapte, de asistență medicală este înființat.

Viața ieftină, distracții, excursiuni.

Societatea „LACU-SĂRAT“ Brăila.

Nr. 169—1927.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. II-a *Rachiș*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Casă par. cu supraedificatele necesare.
2. Sesiune parohială de 19 iugăre cad.
3. Una zi de lucru dela fiecare fum.
4. Întregirea dela Stat.
5. Stolele obișnuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile instruite potrivit normelor în vigoare oficiului nostru în termenul fixat și pe lângă respectarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în parohie pentru a celebra și predica și a face cunoștință cu credincioșii.

Unguraș, 15 Aprilie 1927.

În înțelegere cu Consiliul par. din *Rachiș*.

Protopop *I. Ghiurițan*.

Nr. 231/1927.

2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Soaf*, în protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform calificației concurrentului.
2. Locuință în natură cu supraedificate economice corespunzătoare și grădină.
3. 32 iugăre pământ arător, complexitate prin reforma agrară.
4. O zi de lucru dela fiecare familie din care $\frac{1}{3}$ sunt ale cantorului.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite în ordine subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabilă încuviințare se pot prezenta în pa-

rohie spre a celebra, cuvânta și face cunoștință cu poporul.

Turda, la 18 April 1927.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Jovian Murășian,
protopop.

Nr. 447—1927.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a *Someșul-Cald*, protopopiatul Cluj, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Venitele sunt:

1. Retribuțiile legale dela Stat.
2. 5 iugăre sesiune parohială.
3. Pășune pentru 8 vite mari.
4. Locuință în natură.
5. Zi de lucru și $\frac{1}{2}$ mierță porumb după fum.
6. Stolă potrivită.

Cererile sunt a se înainta la oficiul protopopesc Cluj și candidații cu prealabila încunoștiințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a predica și cunoaște credincioșii.

Cluj, la 15 Aprilie 1927.

Protopop *Nicolae Vasiu*.

Fondat:
1872.

Cea mai
mare
Turnă-
torie
de
clopote
din țară

Strada
Lunei 4.